

LISTY

skřítko Lískáčka pro rodiny s dětmi

List 27/2016 - ZÁŘÍ

LÍSKA

Lískáčkovo
zářijové
téma:

Tajné malování

Co nás čeká:

- **Pouštíme lodičky** (pro děti od 2 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, délka dle potřeby)
- **Tajný inkoust** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, délka dle potřeby)
- **Tajný obrázek** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, cca 30 minut)

Příběh
s Lískáčkem:

Jak malovali tajné obrázky

V neděli byli Tomáš s Jitkou a Lískáčkem u potoka. Stavěli hráze a pouštěli lodičky. Odpoledne začalo hodně foukat. Vítr přivál mraky a déšť. Než všichni doběhli domů, byli úplně promočení. Nakonec dostali pořádnou rýmu a kašel. Druhý den museli zůstat v posteli. Maminka jim uvařila bylinkový čaj a všechny tři zabalila do peřin.

„To bude nuda,“ mračil se Tomáš a pořádně vzdychl. „Proč nuda? Já ráda občas lenoším,“ usmála se na Tomáše Jitka a spokojeně se zavrtěla v peřinách. „Ale co budeme dělat? Jenom ležet mě nebaví,“ řekl Tomáš a zabořil hlavu do polštáře. „Můžeme si vyprávět příběhy,“ navrhl Lískáček. „To zní zajímavě. Ale já žádné příběhy vyprávět neumím. Takže budu poslouchat,“ prohlásil Tomáš a už se chystal na poslouchání. „Ale to není těžké. Někdo začne a řekne jednu větu. Pak bude pokračovat další. Zase řekne jednu větu. A takhle se budeme střídat až do konce příběhu. Pro všechny bude překvapením, co se stane, a jak to celé dopadne,“ vysvětlil dětem Lískáček. „Tak jo. To se mi líbí,“ zatleskala Jitka. A tak si vyprávěli příběhy, a ani si nevšimli, že den v peřinách utekl jako voda.

Druhý den měli stále rýmu. Už ale nemuseli ležet v posteli. Maminka jim dovolila hrát si v pokojíčku. Děti se rozhodly, že si budou malovat. Jitka malovala les a potok. Tomáš nad obrázkem dlouho přemýšlel, ale nic ho nenapadlo. Nakonec ho malování přestalo bavit a šel si hrát se stavebnicí. Lískáček šel malovat do kuchyně. Když se pak vrátil, přinesl si obrázek s sebou. Jitka byla zvědavá, co Lískáček namaloval. „Lískáčku, ty tam nic nemáš namalované,“ řekla Jitka. „Mám,“ odpověděl Lískáček. „Ale vždyť na tom papíře nic není. Je prázdný,“ nedala se Jitka. A opravdu. Papír byl úplně prázdný. Nic na něm nebylo. „To je tajný obrázek. Namalovaný tajným inkoustem. Objeví se, až budu chtít,“ odpověděl Lískáček. To zaujalo i Tomáše a přišel se také podívat. „Tajný obrázek? A jak se takový obrázek maluje? A kdy se objeví? A je tam opravdu něco

namalovaného?“ ptali se oba Lískáčka. Lískáček se usmíval. „Tak pojdte se mnou do kuchyně, a já vám obrázek ukážu,“ řekl.

V kuchyni Lískáček dal obrázek do teplé trouby. Maminka právě dopekla buchty ke svačině. Všichni tři se na papír zvědavě dívali přes okénko. Chvilí se nic nedělo. Pak se na papíře opravdu začal objevovat obrázek. „Jé. On tam opravdu je,“ řekla překvapená Jitka. „Já chci taky namalovat tajný obrázek. Je to těžké? Naučíš nás to? Prosím,“ žadonil Tomáš. „To nic těžkého není. To zvládnete i vy. Stačí nám štětec, citron, papír a horká trouba,“ usmál se Lískáček.

Lískáček dětem ukázal, jak se takový obrázek maluje. Vysvětlil také, že se tak dříve psaly tajné zprávy. Celé odpoledne malovali tajné obrázky a psali tajné zprávy. Vymysleli si i hru. Každý něco namaloval a ostatní hádali, co na papíře asi bude. Když nevěděli, mohlo se napovídat. Pak obrázek dali do trouby a čekali. Užili si při tom spoustu legrace. Úplně zapomněli i na rýmu.

Lískáčkovo
bádání:

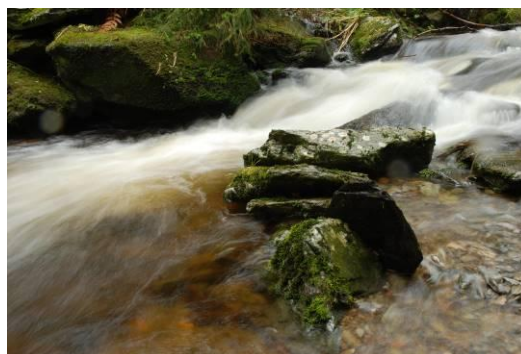
Pouštíme lodičky

Věk: od 2 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky: žádné, doporučujeme obuv do vody

Motivace: Děti s Lískáčkem si u potoka užili spoustu legrace. Stavěli hráze, dělali tůňky a pouštěli lodičky. S lodičkami i uspořádali závody. Lodičku si každý vyrobil sám z toho, co našel v lese. Lískáček měl lodičku z březové kůry, klacíku a trávy. Tomáš postavil lodičku z listů. A Jitka postavila vor z větviček, které svázala travou. Každý si lodičku pojmenovat. Na potoce si upravili závodní dráhu, aby lodička nikde neztroskořála. A pak už mohli závodit. Všechny lodičky vesele pluly a držely se u sebe. Nakonec vyhráli všichni.

Postup:

Je to jednoduché. Najděte si v blízkém okolí potok, ke kterému se dá snadno přijít, a ve kterém není nebezpečné si hrát. Pak podnikněte s dětmi výpravu k potoku. Doporučuji si s sebou vzít nějaké boty do vody. Po příchodu k potoku ho nejprve s dětmi pořádně prozkoumejte. Poté můžete zkoušet, které předměty z okolí potoka plavou a které ne. S většími dětmi pak zkuste stavět různé lodičky. Nechte na dětské fantazii, jak bude taková lodička vypadat. Hotové lodičky pak pusťte po vodě. Pokud nepoplují, nechte děti, aby samy přišly na důvod, proč jejich lodička nepluje. Pokud nebudou vědět, napovězte jim.

Lískáčkův
pokus:

Tajný inkoust

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky: dle zvoleného „inkoustu“

Motivace: Děti mají rády tajemství a tajné písmo či obrázek je opravdu nadchnou. Vyzkoušejte si s dětmi některý z našich typů. Nebo můžete zkusit nějaké tajné písmo vymyslet. Třeba se vám to podaří.

Postup:

1. **Kyselina citronová – šťáva z citronu:** Je to jednoduché. Do skleničky si vymačkáme **šťávu z citronu** nebo dáme trochu „citronky“. Vezmeme si **bílý papír** a **štětečkem** namalujeme obrázek. Necháme zaschnout. Obrázek se objeví po zahřátí. Můžeme ho dát do rozpálené **trouby, vyžehlit žehličkou, nebo nahřát nad svíčkou**. Pozor ale, aby nám papír neshořel.
2. **Mléko:** Postup je stejný, jako u minulého případu. Do skleničky tentokrát dáme **mléko**. Vezmeme si **bílý papír** a **štětečkem** namalujeme obrázek. Necháme zaschnout. Obrázek se objeví po zahřátí. Můžeme ho dát do **rozpálené trouby, vyžehlit žehličkou, nebo nahřát nad svíčkou**. Pozor ale, aby nám papír neshořel.
3. **Ocet:** Postup je opět stejný, jako u minulého případu.
4. **Jedlá soda:** **Jedlou sodu** rozpustíme v troše **vody (1 lžice sody v jedné lžici vody)**. Roztokem pak pomocí **štětce** namalujeme na **bílý papír** obrázek. Necháme pořádně zaschnout. Po zaschnutí obrázek jemně přemalujeme slabým roztokem **potravinářské barvy**.
5. **Škrob:** Ve skleničce si ve vodě rozpustíme **škrob** (bramborový nebo kukuřičný) v poměru 1 lžice vody a jedna lžička škrobu. Poté **štětečkem** namalujeme na **bílý filtrační papír** obrázek a necháme pořádně zaschnout. Obrázek zviditelníme jemným přetřením zředěnou **jodovou tinkturou** (20 kapek do 50 ml vody). Jodovou tinkturu (jodisol) lze zakoupit v lékárně.

Trocha teorie:

Proč si po zahřátí můžeme přečíst dopis napsaný citronem, mlékem nebo octem? Všechny vyjmenované „inkousty“ v sobě obsahují organické látky, které po zahřátí uhelnaří. Díky tomu je pak písmo viditelné.

A jak je to se škrobem? Jód se škrobem reaguje. Výsledné písmo se zbarví do modra až fialova.

Lískáčkovo
tvoření:

Tajný obrázek

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř nebo venku

Pomůcky: Vodové barvy, bílá voskovka, sklenice s vodou, štětec, bílý kreslicí karton (velikost dle uvážení), tác, pracovní podložka

Motivace: Děti si při kreslení tajných obrázků užili spoustu legrace. Bavilo je pozorovat, jak se obrázek pomalu objevoval na prázdném papíře. Pokaždé to pro ně bylo překvapení. Pojďme si i my trochu začarovat. Nebude to nic složitého.

Postup:

1. Připravíme si vodové barvy, sklenici s vodou, štětec, bílý kreslicí karton (velikost dle uvážení), tác a pracovní podložku.
2. Nejprve bílou voskovkou namalujeme obrázek.

3. Poté pomocí štětce celý obrázek namočíme vodou.
4. Do mokrého obrázku začneme zapouštět vodové barvy.

7. Výsledný obrázek necháme usušit.

Pochlub
se Lískáčkovi:

Jak to dopadlo?

Stalo se vám něco zajímavého? Chcete se ještě na něco zeptat? Pište Lískáčkovi na adresu Liskacek@post.cz. Už se moc těší. A také nám můžete napsat, jaké téma byste v našich listech uvítali.

Lískáčkovo
opakování:

Zkuste si odpovědět

- Které předměty po vhození do vody plavou, a které se potopí?
- Jak postavit lodičku, aby plavala?
- Jak můžeme vyrobit tajné písmo?
- Co musíme udělat, abychom si mohli přečíst dopis, napsaný mlékem?
- Víš, k čemu se používá jodová tinktura?
- Co tě bavilo nejvíce?
- Co se ti povedlo?

Sestavila: Lenka Pavelčíková
odborná spolupráce: Iva Koutná